

Znaczenie diagnozy i rehabilitacji ortoptycznej w trudnościach w czytaniu.

W procesie nauki czytania podstawową rolę odgrywa narząd wzroku i percepcja wzrokowa, czyli zdolność do rozpoznawania i różnicowania bodźców wzrokowych oraz interpretowania ich w oparciu o wcześniejsze doświadczenia.

Przebieg wzrokowego spostrzegania jest zależny przede wszystkim od prawidłowej ostrości widzenia i ruchów gałek ocznych. Praktycznie każdy rodzaj nieprawidłowości w funkcjonowaniu narządu wzroku zaburza proces kształtowania się percepcji wzrokowej.

Podczas czytania oko wykonuje szybkie ruchy skokowe (sakadowe) z litery na literę i pozostaje tam do czasu rozpoznania danego znaku. Jest to tzw. czas fiksacji wzroku. W sytuacji, kiedy nie nastąpiła identyfikacja znaku literowego, oko wykonuje ruch wsteczny, tzw. sakadę regresywną. Ruchy wsteczne oczu znacznie wydłużają tempo czytania oraz powodują większą męczliwość oczu.

Wady wzroku powinny być wykrywane jak najszybciej, najlepiej w pierwszych latach życia, ponieważ wtedy jest największa szansa na całkowite ich wyleczenie. Tymczasem bardzo często zdarza się, że rodzice i nauczyciele zauważają problemy dziecka ze wzrokiem dopiero, gdy zaczynają się jego kłopoty z nauką. Sygnały świadczące o wadach wzroku pojawiają się dużo wcześniej. U dzieci poniżej szóstego roku życia, najczęściej występuje nadwzroczność – wszystkie dzieci lepiej widzą na odległość, niż z bliska. Stosunkowo często obserwuje się u dzieci młodszych, zwłaszcza tych z opóźnionym rozwojem psychoruchowym, nieprawidłowości w zakresie ruchów gałek ocznych tj. brak płynności, słabą konwergencję (zbieżność oczu) i akomodację. W ruchach gałek ocznych należy ocenić, czy oczy nie gubią celu i jak szybko potrafią go odnaleźć (np. linijkę tekstu), jak zachowują się przy przekraczaniu linii środkowej ciała, czy są płynne i skoordynowane. Słaba konwergencja manifestuje się podwójnym widzeniem, bólami głowy i oczu. Od jej poziomu zależy ostrość widzenia z bliska. Akomodacja z kolei to inaczej, tzw. nastawność oka, czyli zdolność aparatu optycznego oka do ostrego widzenia z różnych odległości (blisko-daleko). Problemy z akomodacją są przede wszystkim przyczyną wolnego tempa przepisywania z tablicy, pomijania drobnych elementów graficznych i problemów grafomotorycznych.

Dzieci z niskim zakresem akomodacji odczuwają bóle głowy i sygnalizują gorszą ostrość widzenia po dłuższej pracy wzrokowej. Takie dolegliwości sygnalizowane są przez dzieci szczególnie podczas czytania. Zdarza się że są niesłusznie bagatelizowane, zarówno przez rodziców, jak i nauczycieli. U 6-cio, 7-latków zaczynających uczyć się czytać i pisać może pojawić się krótkowzroczność lub astygmatyzm (zniekształcone widzenie). Nierozpoznany astygmatyzm powoduje u dziecka m.in. problemy z utrzymaniem równowagi, a także trudności w ocenie odległości. Widziane przedmioty w zależności od rodzaju astygmatyzmu ulegają deformacjom, np. w obrazie graficznym znaku plus „+”, dziecko widzi jedno ramię, pionowe lub poziome. Pojawiają się poważne problemy w koordynacji wzrokowo-ruchowej, podstawowej funkcji w nauce czytania i pisania.

Zez, zarówno zez jawny jak i ukryty, bardzo utrudnia naukę czytania i pisania. Dziecko z zezem jawnym widzi obraz podwójnie i nieostro, nie ma prawidłowego widzenia

obuocznego, co oznacza brak zdolności widzenia trójwymiarowego, tj. widzenia głębi. Dziecko takie jest nadwrażliwe na światło, ma kłopoty z samoobsługą np. z zapinaniem guzików, wiązaniem sznurowadeł, unika rysowania, wycinania i gier ruchowych ponieważ ma problemy w ocenie odległości.

Gdy zaobserwujemy u dziecka występowanie któregośkolwiek z opisanych objawów, w pierwszej kolejności należy sprawdzić ostrość wzroku i wykluczyć tzw. wady refrakcji, tj. krótkowzroczność, dalekowzroczność lub astygmatyzm. Właściwa korekcja wady szklami, niekiedy dwuogniskowymi, może całkowicie wyeliminować u dziecka również problemy w czytaniu. Jednak dla pełnego obrazu funkcji wzrokowych niezbędna jest także ocena pozostałych aspektów widzenia, takich jak ustawienie i ruchy gałek ocznych, konwergencja, akomodacja, widzenie obuoczne oraz trójwymiarowe. Badaniem tych aspektów zajmuje się ortoptyka (dział okulistyki). Odpowiednio wczesne badanie ortoptyczne, przeprowadzone pod kątem profilaktyki trudności szkolnych, właściwa diagnoza i rehabilitacja na specjalistycznym sprzęcie, pozwala na wyrównanie startu szkolnego dzieci.

Drodzy rodzice:)

Jeśli niepokoją się Państwo tym, że dziecko ma trudności ze starannym pisaniem np. z utrzymaniem się w liniaturze, słabo wykonuje czynności grafomotoryczne lub słabo przerysowuje, narzeka na ból oczu to zapraszamy do wzięcia udziału w programie " WIDZI-MI-SIĘ", czyli w przesiewowych badaniach ortoptycznych!!!

Badania odbędą się w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Koźlenicach.

Zapisy telefoniczne na badania rozpoczynają się od dnia 3 lutego

W przypadku dużej ilości zgłoszeń możliwe jest zorganizowanie dodatkowego terminu badań.

Terminy badań:

1. 30 marca 2020 roku -dzieci w wieku przedszkolnym
2. 6 kwietnia 2020 roku-dzieci w wieku szkolnym kl.1-3.

ILOŚĆ MIEJSC JEST OGRANICZONA!!

Osoba do kontaktu: Aleksandra Strąg

Przypominamy, że każda forma udzielanej przez Naszą placówkę pomocy jest bezpłatna!

Zapraszamy serdecznie 😊

Aleksandra Strąg

Pedagog

Terapeuta Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka